

دانشگاه علوم پزشکی خدمات بهداشتی درمانی تهران

دانشگاه علوم پزشکی

و خدمات بهداشتی درمانی ایران

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه ریزی آموزشی

چارچوب طراحی «طرح دوره نظری- عملی»

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارابه دهنده درس: فارماکوگنوزی و بیوتکنولوژی دارویی

عنوان درس: داروسازی و طب سنتی

نوع و تعداد واحد: ۲

نام مسؤل درس: دکتر مهسا صابرنوایی

مدرس/ مدرسان: دکتر مهسا صابرنوایی، دکتر سجاد ناصری

پیش نیاز/ همزمان: -

رشته و مقطع تحصیلی: داروسازی

اطلاعات مسؤل درس:

رتبه علمی: استادیار

رشته تخصصی: فارماکوگنوزی

محل کار: دانشکده داروسازی

تلفن تماس:

نشانی پست الکترونیک: navaei.ma@iums.ac.ir

توصیف کلی درس

در این درس دانشجو با جایگاه آشنایی دانشجویان با تاریخ طب و داروسازی سنتی ایران، کلیات طب سنتی ایران، با اصول شش گانه حفظ تندرستی از دیدگاه طب سنتی ایران، با مبانی داروسازی سنتی ایران، با گیاهان دارویی متداول مورد استفاده در طب سنتی و داروسازی و آثار درمانی مفردات گیاهی پرکاربرد بر مبنای طب سنتی ایران آنها آشنا می شوند.

* نکته: جهت تکمیل این قسمت می توان از توصیف کلی درس در برنامه آموزشی (کوریکولوم) دوره در رشته مرتبط استفاده کرد.

اهداف کلی / محورهای توانمندی (Competency):

آشنایی با دانشمندان تاثیرگذار ایرانی

آشنایی با منابع مهم طب و داروسازی سنتی ایران

آشنایی با آثار درمانی مفردات گیاهی پرکاربرد در ایران

آشنایی با مبانی طب و داروسازی سنتی

آشنایی با اشکال دارویی سنتی ایران

معرفی اثرات فارماکولوژیک برخی مفردات گیاهی پرکاربرد بر اساس منابع طب سنتی و مقایسه تطبیقی با یافته های نوین

* نکته: جهت تکمیل این قسمت می توان از شرح کلی درس در برنامه آموزشی (کوریکولوم) دوره در رشته مرتبط استفاده کرد.

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توانمندی (Core Competency):

آشنایی دانشجویان با تاریخ طب و داروسازی سنتی ایران

آشنایی دانشجویان با کلیات طب سنتی ایران

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز

آشنایی دانشجویان با اصول شش گانه حفظ تندرستی از دیدگاه طب سنتی ایران

آشنایی دانشجویان با مبانی داروسازی سنتی ایران

آشنایی دانشجویان با گیاهان دارویی متداول مورد استفاده در طب سنتی و داروسازی

آشنایی دانشجویان با آثار درمانی مفردات گیاهی پرکاربرد بر مبنای طب سنتی ایران

* نکته: جهت تکمیل این قسمت می توان از رئوس مطالب در برنامه آموزشی (کوریکولوم) دوره در رشته مرتبط و همچنین نظر مدرسین استفاده کرد.

رویکرد آموزشی!

مجازی^۲ حضوری ترکیبی^۳

روش های یاددهی - یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد مجازی

- کلاس وارونه
- یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال
- یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- سایر موارد نام ببرید.....

رویکرد حضوری

- سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)
- بحث در گروه های کوچک
- یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- یادگیری مبتنی بر سناریو
- استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط همتایان)

-
1. Educational Approach
 2. Virtual Approach
 3. Blended Approach

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز

یادگیری مبتنی بر بازی

سایر موارد نام ببرید.....

رویکرد ترکیبی

ترکیبی از روش‌های زیرمجموعه رویکردهای آموزشی مجازی و حضوری، به کار می‌رود.

لطفا نام ببرید

جدول تقویم ارائه درس داروسازی و طب سنتی

روز و ساعت کلاس شنبه ساعت ۱۰-۱۲

جلسه	عنوان مبحث فعالیت یادگیری / تکالیف	روش یاددهی - یادگیری	تاریخ ارائه	نام مدرس / مدرس
۱	تاریخ پزشکی و داروسازی	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۳/۶/۱۷ (کلاس جبرانی برگزار خواهد شد)	دکتر شجاعی
۲	کلیات و امور طبیعیه	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۳/۶/۲۴	دکتر شجاعی
۳	مزاج‌ها	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۳/۷/۷	دکتر صابرنوایی
۴	اخلاط و انواع امراض	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۳/۷/۱۴	دکتر صابرنوایی
۵	انواع مرض در طب سنتی ۲	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۳/۷/۲۱	دکتر صابرنوایی
۶	نشانه شناسی	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۳/۷/۲۸	دکتر صابرنوایی
۷	تدابیر درمانی	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۳/۸/۵	دکتر صابرنوایی
۸	تدابیر درمانی ۲	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۳/۸/۱۹	دکتر صابرنوایی
۹	اصول داروشناسی	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۳/۸/۲۶	دکتر صابرنوایی
۱۰	انواع ساخت و کاربرد سیستم‌های دارورسانی سنتی ایران	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۳/۹/۳	دکتر ناصری
۱۱	اشکال دارویی خوراکی مایع	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۳/۹/۱۰	دکتر ناصری
۱۲	اشکال دارویی جامد	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۳/۹/۱۷	دکتر ناصری

دکتر ناصری	۱۴۰۲/۹/۲۸	سخنرانی تعاملی	اشکال دارویی دهانی سنتی	۱۳
دکتر ناصری	۱۴۰۳/۸/۲۴	سخنرانی تعاملی	اشکال دارویی رکتال سنتی	۱۴
دکتر ناصری	۱۴۰۳/۱۰/۱	سخنرانی تعاملی	اکسپیان های به کار رفته در اشکال دارویی سنتی	۱۵
دکتر ناصری	۱۴۰۳/۱۰/۸	سخنرانی تعاملی	بیوفارماسی در داروسازی سنتی	۱۶
			امتحان	۱۷

وظایف و انتظارات از دانشجو:

وظایف عمومی دانشجو و انتظارات در طول دوره نظیر حضور منظم در کلاس درس، انجام تکالیف در موعد مقرر، مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت فعال در برنامه های کلاس^۱

روش ارزیابی دانشجو:

▪ ذکر نوع ارزیابی:

- ارزیابی تکوینی (سازنده)^۲
- ارزیابی تراکمی (پایانی)^۳

سهم ارزشیابی هر نوع / روش در نمره نهایی و سهم نمره اساتید دوره

(می تواند به صورت جدول ارائه گردد.)

درصد از نمره کل	مبنای ارزشیابی هر استاد
۸۰٪	آزمون پایانی (تراکمی)
۱۰٪	آزمون یا آزمون های میان ترم (تکوینی)
۱۰٪	حضور و مشارکت در کلاس

* نکته: ذکر روش ارزیابی دانشجو (شفاهی، کتبی (چهارگزینه ای، درست نادرست، باز پاسخ و غیره)، آزمون های ساختارمند عینی مانند: OSCE، OSLE و غیره) و یا ارزیابی مبتنی بر محل کار با استفاده از ابزارها (مانند: لاگ بوک، کارپوشه، DOPS)

* نکته: ذکر سهم ارزشیابی هر روش در نمره نهایی دانشجو (جدول سهم نمره براساس طراحی روش ارزیابی دانشجو)

^۱ وظایف عمومی می توانند در همه انواع دوره های آموزشی اعم از حضوری و مجازی، لحاظ گردند.

۲. Formative Evaluation

3. Summative Evaluation

* نکته: در رویکرد آموزشی مجازی، سهم ارزیابی تکوینی بیش از سهم ارزیابی تراکمی باشد.

منابع:

- ۱- تاریخ طب اسلامی. ادوارد براون. آخرین چاپ
- ۲- سیستم های دارو رسانی در دارو درمانی سنتی ایران از ساختار تا بیوفارماسی و مقایسه با سیستم های امروزی. دکتر حمیدرضا مقیمی، دکتر آیدا شفیع زاده، آخرین چاپ
- ۳- آشنایی با مبانی داروسازی و اشکال دارویی سنتی ایران. دکتر سلیمان افشاری پور. آخرین چاپ
- ۴- متداولترین گیاهان دارویی سنتی ایران. دکتر غالمرضا امین. آخرین چاپ
- ۵- پویایی فرهنگ و تمدن اسلامی. دکتر علی اکبر والیتی. آخرین چاپ
- ۶- طب ایرانی اسلامی در آینه تاریخ دکتر محسن مرادی. آخرین چاپ
- ۷- مروری بر کلیات طب سنتی ایران. دکتر محسن ناصری. آخرین چاپ
- ۸- مبانی داروسازی سنتی با تکیه بر نظرات ابن نفیس قرشی، دکتر بهجت جوادی. دکتر سید احمد امامی. آخرین چاپ

نکات کاربردی طرح دوره های نظری / عملی

پیامدهای یادگیری

پیامدهای یادگیری، ترکیبی از دانش، نگرش، مهارت ها و به طور کلی ویژگی هایی هستند که میخواهیم دانشجویان ما در انتهای دوره داشته باشند. در واقع به لحاظ ساختاری، پیامدهای یادگیری جملاتی هستند که توصیف می کنند در انتهای دوره چه انتظاری از دانشجو داریم و به عبارت دیگر دانشجو در انتهای دوره چه چیزی را باید بداند، درک کند و قادر به انجام آن باشد. برای مثال دانشجوی دکترای تخصصی ... در پایان دوره ... باید بتواند ضمن آگاهی بر ضوابط پژوهش اخلاقی، اصول مرتبط را در استفاده از منابع اطلاعاتی منتشر شده، منتشر نشده و الکترونیکی به کار بندد.

فعالیت های یاددهی - یادگیری

منظور از فعالیت های یاددهی، مجموعه فعالیت هایی است که استادان و دستیاران ارشد در هنگام ایفای نقش استادی، به منظور آموزش بهینه کارآموزان/ کارورزان و فراگیران بر عهده دارند. در این میان، استفاده از راهبردهای یاددهی - یادگیری متمرکز بر روش های فعال و تعاملی، موجب تقویت انگیزه و محوریت یادگیرندگان خواهد شد. نظیر بحث در گروه های کوچک، آموزش مبتنی بر مسأله، آموزش مبتنی بر تیم و روش های خودآموزی و آموزش الکترونیکی.

و منظور از فعالیت های یادگیری، مجموعه فعالیت هایی است که کارآموزان/ کارورزان و فراگیران به منظور ارتقای دانش و مهارت در هر یک از چرخش ها، موظف به انجام آنها هستند.

به عنوان مثال: شرکت فعال در راند^۱، گراند راند^۲ و ژورنال کلاب^۳، ارائه کنفرانس های آموزشی^۴، انجام پروژه و ارائه مباحث در قالب سمینار و سایر موارد

روش های ارزیابی فراگیران

ارزیابی فراگیران و کارآموزان/ کارورزان به صورت تکوینی (در طول دوره آموزشی و با هدف ارائه بازخورد و اصلاح عملکرد فراگیر و یا با اختصاص سهمی از نمره نهایی به آن، تأثیرگذار در ارزیابی پایانی دانشجو) و پایانی (در پایان دوره آموزشی به منظور تصمیم گیری و قضاوت در خصوص میزان یادگیری فراگیر) و با بهره مندی از انواع روش های ارزیابی صورت می پذیرد:

- ارزیابی دانش نظری با استفاده از انواع آزمون های کتبی اعم از تشریحی، صحیح و غلط، چند گزینه ای، جور کردنی، استدلال محور و ... انجام می گردد.

2. Grand Round
3. Journal Club
4. Didactic Conferences

- ارزیابی عملکردی^۱ در محیط های شبیه سازی شده برای مثال با استفاده از آزمون بالینی ساختارمند عینی (OSCE)^۲ به عنوان یکی از مصادیق بارز آزمون های ویژه ارزیابی عملکرد می باشد.

نکته: بر طبق برنامه آموزشی دوره های کارآموزی و کارورزی مصوب کمیته برنامه ریزی دوره پزشکی عمومی، سهم ارزیابی نظری در دوره کارآموزی نباید بیش از ۵۹ درصد نمره نهایی ارزیابی کارآموزان بوده و در دوره کارورزی نباید بیش از ۲۵ درصد نمره نهایی ارزیابی را به خود اختصاص دهد.

- ارزیابی در محیط کار^۳ شامل فعالیت هایی است که فراگیران به طور مستقل و یا با راهنمایی استاد در محیط های کار واقعی و آزمایشگاه انجام می دهند. نظیر انجام کارهای عملی مختلف و با استفاده از انواع روش های ارزشیابی در محیط کار مانند:

- ارزشیابی ۳۶۰ درجه^۴
- بررسی پورت فولیو^۵ و لاگ بوک^۶
- استفاده از Global rating form، DOPS، Mini-CEX و سایر موارد با هدف ارزیابی در طول دوره (ارزیابی تکوینی)

Global rating form: این روش در پایان هر چرخش بالینی، توسط عضو هیأت علمی مربوط، در خصوص ابعاد مختلف توانمندی های مورد انتظار دانشجو به صورت کلی، انجام می شود و برطبق برنامه های آموزشی مصوب دوره پزشکی عمومی، در دوره کارآموزی، سهم اختصاص یافته به این روش ارزیابی، حداکثر ۵۰٪ ارزیابی نهایی کارآموز و در دوره کارورزی، حداقل ۴۰٪ و حداکثر ۷۵٪ ارزیابی نهایی کارورز می باشد. این شکل از ارزیابی نیاز به مجموعه روشنی از شاخص های عملکردی دارد که با توجه به ارتباطی که با توانمندی های مورد انتظار برای فراگیران دارند، از اهمیت ویژه ای برخوردار می باشند. در این روش، عملکرد فراگیر با استفاده از یک مقیاس درجه بندی، در هر یک از حوزه های توانمندی، مورد ارزیابی قرار گرفته و به او امتیاز داده می شود.

Direct Observation Procedural of Skill: مشاهده مستقیم مهارتهای بالینی به عنوان روشی است که به طور ویژه، برای ارزیابی مهارت های عملی (پروسیجرها) طراحی شده است. در این روش فراگیر در حین انجام پروسیجر، مورد مشاهده قرار می گیرد و عملکرد وی بر اساس یک چک لیست ساختارمند، ارزیابی می شود. با این روش، بعد از هر بار انجام آزمون،

دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی تهران

نقاط قوت و ضعف فراگیر شناسایی می شوند. فرایند مشاهده فراگیر در حدود ۱۵ دقیقه و ارائه بازخورد به وی حدود ۵ دقیقه به طول می انجامد.

Mini Clinical Evaluation Exercise : در این نوع آزمون، یکی از اعضای هیأت علمی، عملکرد فراگیر را در مواجهه با بیمار مشاهده می کند و سپس با استفاده از مقیاس درجه بندی به هر کدام از توانمندی های فراگیر، در فرمی که به همین منظور تهیه شده است، نمره می دهد. در این نوع آزمون انتظار می رود عملکرد فراگیر در طول ترم در چند مواجهه و با استفاده از ارزیابان متفاوت، ارزیابی گردد.

2. Objective Structured Clinical Examination (OSCE)
3. Work place Based Assessment
4. Multi Source Feedback (MSF)
5. Portfolio
6. Logbook

واحد برنامه ریزی آموزشی دانشگاه علوم پزشکی ایران